

Urząd Marszałkowski
Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Baza wiedzy o województwie kujawsko-pomorskim wzbogaciła się o kolejną publikację analityczną – sporządzony w bydgoskim oddziale Kujawsko-Pomorskiego Biura Planowania Przestrzennego i Regionalnego *Raport o stanie rozwoju społeczno-gospodarczego województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2012-2017*.

Celem opracowania jest przedstawienie statystycznie mierzalnych zmian stanu rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego w okresie 2012–2017. Początek okresu analiz to rok bezpośrednio poprzedzający przyjęcie aktualnie obowiązującej *Strategii rozwoju województwa*. Choć opracowanie dotyczy okresu realizacji ustaleń *Strategii*, to ze względu na posiadane kompetencje, większość analizowanych zagadnień tylko w pośrednim i niewielkim stopniu kształtowanych jest przez politykę samorządu województwa i to raczej przez tworzenie w sposób pośredni warunków dla stymulowania rozwoju, a nie przez bardziej aktywną interwencję. Tylko na nieliczne zagadnienia wpływ samorządu województwa może być na tyle znaczący, że determinuje obecną wartość danego wskaźnika i jej zmianę w ostatnich latach. Należy także pamiętać, że szereg działań podejmowanych w ramach polityki regionalnej prowadzonej przez samorząd województwa (podobnie jak przez pozostałe samorzady – gmin, powiatów), znajdzie statystyczne odzwierciedlenie dopiero w perspektywie kilku lat lub nawet ponad dekady (tak długi okres oddziaływania dotyczy zwłaszcza działań edukacyjnych przekładających się ostatecznie na sytuację na rynku pracy). Niezależnie od powyższego, stwierdzany w opracowaniu korzystny lub niekorzystny stan rozwoju poszczególnych aspektów funkcjonowania województwa i/lub różnych jego części (gmin, powiatów) powinien być uwzględniany w polityce regionalnej dla podejmowania działań na rzecz wykorzystania dostrzeganych szans lub niwelowania identyfikowanych problemów.

W najbardziej ogólnym ujęciu, w analizowanym okresie województwo utrzymuje pozycję i znaczenie w systemie społeczno-gospodarczym kraju. Podkreślić należy, że zarówno pod względem liczby mieszkańców, jak i zajmowanej powierzchni, kujawsko-pomorskie lokuje się na 10. pozycji w kraju, z udziałami rzędu 5-6% potencjału krajowego, co wyznacza teoretyczny punkt odniesienia dla tych aspektów rozwoju, które wiążą się w prosty sposób z demografią i potencjałem przestrzennym. Wyższe pozycje lub większe udziały w ogólnej wartości krajowej, świadczą o specjalizacji, czyli ponadprzeciętnie dobrym poziomie rozwoju. W największym stopniu dotyczy to funkcjonowania uzdrowisk oraz produkcji rolnej, w zakresie których nasze województwo należy do ścisłej czołówki, a w badanym okresie rola i znaczenie województwa na tle kraju się umocniły. W zakresie potencjału uzdrowiskowego kujawsko-pomorskie jest drugim najważniejszym województwem w Polsce, koncentrując prawie 1/5 wartości krajowych bazy i obsłużonych kuracjuszy. W zakresie wielu kierunków produkcji rolnej, udział województwa wynosi około lub powyżej 10% produkcji krajowej, a w ostatnich latach szczególnie wzmocniło się znaczenie produkcji warzywniczej. Analizując zmiany, które miały miejsce w badanym okresie, podkreślić należy bardzo dużą redukcję bezrobocia, a co za tym

idzie, także poprawę sytuacji materialnej mieszkańców (czego efektem jest znaczący spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej). W analizowanym okresie zanotowano poprawę także między innymi w zakresie opieki przedszkolnej, wyposażenia w infrastrukturę techniczną, międzyregionalnej dostępności transportowej, sytuacji mieszkaniowej. Podobnie jak w innych regionach, narastającym problemem jest starzejące się społeczeństwo, co wskazuje, że w polityce samorządów coraz większe powinno być znaczenie działań na rzecz seniorów. Malejąca liczba młodzieży skutkuje spadkiem liczby studentów. Utrzymujemy pozycję i znaczenie regionu o dobrze rozwiniętym przemyśle. W ujęciu wewnątrzwojewódzkim obserwuje się zróżnicowania stanu rozwoju (mierzone na poziomie gmin lub powiatów), które w największym stopniu wynikają ze zróżnicowania potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów (są to zróżnicowania typowe, występujące w każdym z regionów i najczęściej stosunkowo trwałe), ale podkreślić należy, że stan obszarów najsłabszych sukcesywnie się poprawia.

W stosunku do wykonywanych dotąd analiz regionalnych, ciekawą nowością zawartą w *Raporcie* jest porównanie 276 jednostek poziomu NUTS2 w 28 krajach Unii Europejskiej. Rozdział ten pozwala na zorientowanie się w zakresie potencjału województwa kujawsko-pomorskiego na tle jednostek należących do tego samego poziomu podziału statystycznego. Jak się okazuje, zróżnicowania stanu rozwoju Unii Europejskiej w wielu zagadnieniach nie potwierdzają stereotypowego podziału na Europę Zachodnią i Wschodnią, co świadczy o coraz silniej postępującej integracji krajów tzw. „nowej Unii”. Nasze województwo należy na tle Unii Europejskiej do regionów o relatywnie niskim poziomie bezrobocia, a przede wszystkim wyróżnia się jedną z najwyższych dynamik jego redukcji w ostatniej dekadzie. Produkt Krajowy Brutto na 1 mieszkańca lokuje wprawdzie wciąż kujawsko-pomorskie wśród regionów słabszych w UE, ale w odniesieniu do parytetu siły nabywczej wskaźnik ten w 2016 roku był wyższy nie tylko od notowanego w regionach bułgarskich, rumuńskich i węgierskich, ale też od 7 regionów greckich.

W kontekście monitorowania stanu realizacji *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego* najważniejszym wnioskiem jest stwierdzenie, że w najbardziej ogólnym zarysie (na poziomie priorytetów, zdefiniowanych jako: konkurencyjna gospodarka, modernizacja przestrzeni wsi i miast, silna metropolia, nowoczesne społeczeństwo) zachowuje ona aktualność – to znaczy wciąż w tych właśnie obszarach zachodzi potrzeba prowadzenia działań z zakresu polityki rozwoju województwa.

Departament Planowania Strategicznego i Rozwoju Gospodarczego

Marzec 2019